

K PORODU PO ČTYŘECH

Na zimovišti afrických zvířat mají matky oryxů jihoafrických v těchto dnech napilno. Letos nenastala výjimka, a tak se jejich zázemí mění v jednu velkou porodnici. Otec u porodu nebývá. Patrně by neomdlel, ale určitě ani nijak zřetelně nepomohl. Celkem se na svět podívalo už 7 mláďat, z toho 3 samice. Ještě očekáváme porod u dalších 2 březích matek. Mláďata brzy spatří poprvé přírodu. „Vypouštění oryxů v olomoucké zahradě je závislé na počasí. Většinou k němu dochází v květnu, od října pobývají na zimovišti. S tím souvisí i březost samic a následné datum porodů – čím je tepleji a čím dříve oryxe můžeme vypustit ze zimoviště, tím dříve samice venku zabřeznou, a tím dříve se na zimovišti narodí mláďata,“ objasňuje koloběh zooložka RNDr. Libuše Veselá.

CHOV V ZOO OLOMOUC

Olomoucká zahrada chová oryxe od roku 1973 a patří k nejúspěšnějším chovatelům této antilopy v Evropě. V roce 1975 získala i zvířata z odchytu v Namibii. Za celou dobu chovu zde došlo k 334 porodům. Mláďata se rodí po zhruba 8 a půl měsíce trvající březosti ve stáji na zimovišti a poprvé spatřují krásy přírody na jaře, kdy je celé stádo po zimě vypouštěno do svého travnatého venkovního výběhu. V krátké době přichází samice do říje, většinou všechny zároveň, a vše směřuje k páření.

OBECNÉ INFORMACE

Tento poddruh africké pouštní antilopy zdobí jedinečná černobílá kresba, stejně jako typický úhoří pruh na zádech. Dlouhé rohy vzhled umocňují. Jejich skupiny čítají přibližně 15 členů, někdy se však stáda při svých dlouhých cestách za vodou a potravou setkají a dále pokračují v počtu až 200 jedinců. Ve skupině panuje přísná hierarchie. Výsostní postavení je dáno dominantnímu samci, mezi samicemi probíhají po vypouštění do výběhu vzájemné ritualizované souboje, které vedou k seřazení do hierarchického žebříčku. Oryxové se projevují tzv. distančním chováním, kterým si jednotlivá zvířata udržují od sebe vzájemný odstup. Porušují jej pouze v případě souboje, páření, či ve vztahu matka-mládě.

ZAJÍMAVOSTI

Samice rodí mládě odkládacího typu. Neznamená to, že by jej odložila a vzala do zaječích. V přírodě mládě odloží, sama se však za ním nevydává. Svou pachovou stopou by mohla přilákat predátora. Několikrát denně mládě bučením přivolá, nakojí jej, olíže mu konečník, čímž ho přiměje k vyměšování a nakonec ho dokonale očistí, aby ho případný predátor nevyhledal podle pachu. Poté malý oryx sám odchází zpět do úkrytu. Má-li dostatečný příjem mléka a péči samice, první dny se téměř nehýbe, leží při zemi, s hlavou přitisknutou k zemi a s ušima ke krku, vypadá jako hromádka písku, působí tak velmi nenápadně. Svým zbarvením písek i připomíná. Později se mláďata drží pohromadě a vytváří tzv. školky. Pokud stádo odpočívá nebo se pase, jednotlivá zvířata jsou velmi ostražitá a vytváří tzv. hvězdu. K sobě jsou otočená zadní částí těla a orientována tak, že každé je obráceno na jinou stranu a kontroluje tak určitý výsek okolí, takže společně mají přehled o dění a o případném blížícím se nebezpečí v úhlu 360 stupňů.

Iveta Gronská

tisková mluvčí, marketing
+420 608 101 325